

תלמוד תורה ייטב לב' דרבינו יואל'
מטאטמאד

המלמד: הר"ר יואל יאקאב הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב הי"ו

בעזהש"ת

זיכרא

כתה ג'

המלמד: הר"ר יואל יאקאב הי"ו

שאלות בהבנת המקרא

המטרה בהשאלות להבנה הוא שיבין התלמיד כל פסוק ופסוק על בריו

פסוק א':

א. "וידא אליז ה'" למה נראה ה' אליז? ובאיזה יום היה?
לבקר את החולה.
יום השלישי למילה.

ב. "והוא ישב" למה לא קם לכבוד ה'?
ביקש לעמוד אמר לו הקב"ה שב ואני אעמוד.

ג. "פתח האהל" למה ישב בפתח האהל?
לראות אם יש עובר ושב ויכנס לביתו.

ד. "כחוס היו"ם" למה הוציא הקב"ה חמה מגנתיקה?
כדי שלא להטריחו באורחים.

פסוק ב':

ה. "והנה שלשה אנשים" מי היו שלשה האנשים, ואיך היו
נראים?
שלשה מלאכים בדמות אנשים.

ו. "וישתחו ארצה" מי השתחוה? ולמי?
אברהם, לכבוד המלאכים.

רש"י

פסוק א

שמיית אין פסוק וַיֵּרָא אֱלֹהִים, זאגט דער הייליגער רש"י:

דער אויבערשטער האט זיך באוויזן אַ אברהם אבינו

לבהק

אז באזוכ

חת החולה

דעם קראנק

אמר רבי חמא בר חנינא

האט רבי חמא בר חנינא געזאגט

יום שלישי

דעם דריטן טאג

למילתו

אז זיין ברית

היה

איז דאס געווען

ובא הקב"ה

און דער אויבערשטער איז געקומען

ושאל

און ער האט געפרעגט

בשלמו:

אין זיין פרידן:

שמיית אין פסוק פָּתַח הָאֱלֹהִים, זאגט דער הייליגער רש"י:

לראות

אז זעהן

חם יש

אויב עס איז דא

עובר וש

מענטשן וואס גייען אריבער

ויכניסם

און ער וועט זיי אריינברענגען

בביתו:

אין זיין שטוב:

עוני פרשת השבוע

ביום השלישי למולתו הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה • כדי לא להטריח את אברהם אבינו באורחים • הקב"ה בעצמו בא לבקר את החולה • אברהם אבינו קיים מצות הכנסת אורחים בהידור רב • ביתו של אברהם אבינו פתוח מכל ארבע רוחותיו • באותו יום מנעו אנשים רגליהם מן הדרכים מחמת החום הכבד • אברהם אבינו ישב על פתח ביתו והצטער מאד שלא יוכל לקיים מצות הכנסת אורחים • שלח את אליעזר עבדו לחפש אחר חולכי דרכים • הקב"ה שלח לביתו שלשה מלאכים בדמות אנשים • המלאכים נשלחו כל אחד למלאות תפקיד שונה • רפאל לרפאות את אברהם אבינו ולהציל את לוט • מויכאל לבשר על לידת יצחק • גבריאל להפוך את סדום • אברהם רץ לקראתם ובקשם להכנס לביתו • רחצו רגליהם • כסבור היה שעובדי ע"ז הם • אברהם אבינו מצוה לשרה מהרי שלוש סאים

קמה ועשי עוגות • באותו זמן פסח היה • המלאכים עשו עצמם אוכלים כבני אדם • כשכלו את הסעודה שאלו איה שרה אשתך • ויאמר חנה באהל • כי צנועה היא • המלאך מויכאל בישר כעת היה ולשרה בן • ותצחק שרה בקרבה • המלאכים יצאו לסדום • אנשי סדום רעים וחטאים לה' • לא רצו לקבל אורחים • הציקו לאורחים בדרכים משונות • קצצו או ארכו מדת האנשים כמדת המטה • כשנמצאה הבתולה מכנסת אורחים תלו אותה בכבד העיר מרוח בדבש • יצאה גזירה מלפני הקב"ה להשמיד את סדום • הקב"ה אמר המכסה אני מאברהם • אברהם מבקש רחמים האף תספה צדיק עם רשע • כשלא נמצא אפילו תשעה צדיקים חדל לבקש על קיומה • כשהמלאכים הגיעו לסדום הפציר בהם לוט שיתארחו בביתו • כשנודע כי אורחים באו ללוט הקיפו אנשי עירו את ביתו • הקב"ה הכם בסנוריים • וילאו

למצוא הפתח • ציוו המלאכים על
 לוט ואשתו ובנותיו לצאת את
 העיר • הקב"ה המטיר על סדום
 עשן וגפרית • העיר נהפכה לתל •
 כשהביטה אשת לוט מאחוריה
 ותחי נציב מלח • לידת יצחק •
 בבית אברהם אבינו גדל ישמעאל
 • מושחת היה במעשיו • שרה
 אמרה לאברהם גרש את האמה
 הזאת ואת בנה • אברהם אבינו
 שלחם מביתו בצער • כשהיו
 במדבר כלו המים מן החמות • הגר
 וישמעאל בכו והתפללו לה' •
 הקב"ה שלא מקפח שום תפלה
 שמע לתפלתם • מלאך מן השמים
 מבשר לה כי הנער יוגדל ויהיה
 לגוי גדול • נסיון העשירי היה
 עקדת יצחק • כשנצטוו אברהם
 אבינו לעקוד את בנו כבש את
 רחמיו • הלך בזריזות ובשמחה
 לקיים מצות בוראו • אברהם

אבינו בעצמו חבש את המור •
 לא סיפר מאומה לשרה • כשיצאו
 לדרך נלוו אליהם אליעזר
 וישמעאל • השטן עמד לפניהם
 להפריעם בכמה דרכים • ביום
 השלישי נצאתם לדרך היה ראש
 השנה • אז ראה אברהם אבינו
 את הר המוריה • צוה לנעריו שבו
 לכם פה עם החמור • אברהם
 אבינו הלך בשמחה כיצחק שלא
 ידע בדבר • ויערך את העצים
 ויעקוד את יצחק בנו • מלאכי
 רחמים מר יכביון • הדמעות
 נכנסו לעיניו של יצחק •
 כשהושיט את ידו לשהוט את בנו
 אמרו לו משמים אל תשלח ידך אל
 הנער • אברהם אבינו נשא את
 עיניו והבהין באיל שנברא בערב
 שבת בין השמשות • ויעלהו
 לעולה תחת בנו • עוד יזכור
 לנו...

הומש

השיבוע למדנו

עד פסוק י"א

שאלות לפרשת השבוע

א. למה לא הגיעו אורחים ביום השלישי למילת אברהם אבינו?

כי הקב"ה הוציא חמה מנרתיקה.

ב. למה הצטער אותו צדיק כשהוציא חמה מנרתיקה? ומה עשה הקב"ה להקל מעליו?

כי לא יכול לקיים המצוה האהובה עליו – הכנסת אורחים. שלח שלשה מלאכים בדמות אנשים.

ג. לאן שלח אברהם אבינו את עבדו אליעזר באותו יום? ומה ביקש מהאורחים כשראה אותם? ולמה?

לחפש אחר אורחים בדרכים.

רחצו רגליכם והכנסו לביתי.

כסבור שהם עובדי ע"ז.

ד. איזה תפקיד היה לכל מלאך? ואיך עשה מלאך אחד שתי שליחויות?

רפאל לרפאות את אברהם ולהציל את לוט, מיכאל לבשר על הולדת יצחק, גבריאל להפוך את סדום.

כי רפואה והצלה נחשבת כשליחות אחת.

ה. למה לא רצה הקב"ה להחריב את סדום לפני שהודיע
לאברהם אבינו? ומה עשה אברהם אבינו כששמע ע"ז?
מפני שנתן את הארץ לאברהם אבינו וע"כ צריך להודיעו.
ביקש רחמים עליהם.

ו. מה הענישו אנשי סדום ל"פלטית" בתו של לוט?
מרחו גופה בדבש ושמו אותה בכוורת דבורים כדי שתעקץ.

ז. כשנודע לאנשי סדום שלוט הכניס אורחים מה עשו?
ובמה נענשו?
אנשי סדום נסבו על ביתו ודרשו הוציאם אלינו.
הכו בסנוורים.

ח. למה היה צריך למהר את לוט שיעזוב את ביתו? על מה
ולמה נענשה אשת לוט?
כי רצה להציל את ממונו.
ותהי נציב מלח כיון שהביטה מאחוריה.

ט. בן כמה היה אברהם כשנולד יצחק? ולמה נקרא שמו
יצחק?
בן מאה שנה.
מלשון צחוק, כי צחוק עשה לי אלקים.

י. ביום השלישי כשראה אברהם את הר המוריה, איזה יום
היה? ומה ציוה באותו יום לנעריו?
ראש השנה.
שבו לכם פה עם החמור.

יא. למה שמר אברהם אבינו בסוד את ציווי השי"ת על
העקידה?
כי לא רצה שיודע הדבר לשרה ותצטער על בנה יחידה.

יב. בכמה נסיונות נתנסה אברהם אבינו? ואיזה נסיון היה
הקשה מכולם?
עשרה נסיונות.
עקידת יצחק.

יג. באיזה מקום היה העקידה? ולמה עוד יעדו ה'?
בהר המוריה.
מקום המקדש.

מעשיהם של צדיקים

יִקְוֶה זֶה מַעֲשֵׂי בָּנִים וְרוֹצֵי רִגְלֵיהֶם...

(מירא יח. ד.)

בזכות הרפש

שמחה ושישון ירדה על העירה הקטנה לארץ אחד מצדיקי החור, דההק רבי ישראל מרחין ז"ע, ונפלה הזכות בחלקו של ר' מאיר, יהודי עשיר ונכבד המפזר כספו לצדקה ובקי בחדרי התורה, הצדיק שכן כמוהו בטוב ובטאה שבחדרי רבית, זה היה בעיצומו של חורף ובביתו של העשיר שרר חום נעים לעמת צינת החורף ששררה ברחובות המושלגות, הקר העז לא הרתיע את ההמונים, ורחלו יהודי העירה לנחור אל ביתו של ר' מאיר, איש איש ומשאולת לבו צרת נפשו, והכלחצים להכנס להתברך מפי הצדיק, אנשים נשימוטף.

כשנפתחו דלתות הבית פרץ כל הציבור פנימה לעבר חדרו של הצדיק, ור' מאיר המארח מביט חסר אונים על המהומה המתחללת בביתו הטאה על המרבדים המתלכלכים ברפש ועל דההיטים הטאים, נערים חקנים מטפסים ומשוחזים אותם, מזהה ר' מאיר לעצמו, אמנם זכיתי זכיה גזולה אך אני משלם תמורתה מחיר יקר, ר' מאיר ואישותו מביטים בחורבן שירד על ביתם הטאה ושוב אינם מסוגלים לתבליט, מתפרץ ר' מאיר: הלא מלאתם את כל דירתו ברפש ובבוץ.

בערב לאחר שעזבו כולם את חדרו של הרבי, שלח לקחא לר' מאיר, הרבי נעץ מבטו בפניו של ר' מאיר, ולבסוף אמר: ברצוני לספר לך סיפור טאה:

יחדי עני היה מטפל בשישה בנים ובוסף היו סמוכים על עולחטו גם חרז הקשישים, אותו כפרי עני דר בבית שכל לאטו ראי לתואר בית בימת החורף,

הקור והחשך, תשמים והשלגים חודרים פנימה, לקניית נר לא היה בנמצא ולעצי הסקה לא העזלח לום, בעל הבית ישב בפינתו מלא צער עד מתי אפשר להתקיים בתנאים אלו, צר לי לראות את אשתי וילדי במצב עלוב שכזה, אך צר לי שבעתים לראות כך את חורי הזקנים, הן נאמר "כבד את אביך ואת אמך", כלפיהם חובתי גזולה יותר...

בבוקר שככה הסערה החליט האיש לעזוב את כפרו ולצאת לעיר הגזולה אליהם איר לו מזל, ימים רבים הלך עד הגיעו לעיר הגזולה, נכנס לביהמ"ד כי לא היה לו למי לפנות באין לו קרוב או משיפחה, ופתח בתפלה מתוך לב קרוע ועיניו זלגו דמעות כמים.

כשסיים תפילתו הבחין כי משהו עומד מן הצד, ושאלו האיש: מזע תבכה? אנא, ספר לי אליי אכל לעזר לך. סיפר לו הכפרי על צחתיו הרבות, האיש הזה לא היה עשיר, אך בכל זאת שלף מכיסו ג' זחובים והגישם להכפרי, ואמר לו: צא לשוק, בורא העולם הממציא פרנסה בוודאי לא יקפח אותך, אך בטרם תצא לנסות מזלך בא עמי לביתי, תסעד את לבך ותנוח מעמל הדרך, והכפרי הזה יצא לשוק ונזדמן לו עסק כלשח, והחיה באותו יום ג' זחובים, הלך הכפרי לשלם חובתו למארח, והלה סירב, עדיין אינך עשיר, המתן עד שישלח ה' ברכה במעשי ידך. החליט הכפרי לשוב לביתו, ועם הזחובים שהיו ברשותו קנה צרכי מזון, ומארחו הלב טוב העמיד לרשותו סוס ורכב.

הכפרי חזר לו מקרב לב ויצא לדרך. המזג איר היה סוער, וקפצה העגלה כשיכורה, והכפרי התפלל שיגיע ברי ושלם לכפרי, לפתע נתקל הסוס באבן ונתהפכה העגלה ונפלה לתוך בור ונפל הכפרי וחבילותיו נתפזרו על פני האדמה.

בידים קפואות ניסה לחלץ את הסוס ולהפוך את העגלה ולא הצליח, התיישב על אחד מצחורותיו ופרץ בבכי מר. באותו עת נסע עשיר בכרכרת החרף שלו בדרך המושלגת מבין הרוחות הגיע לאזני העשיר קלו של העני הבוכה, קל תבכי זעזע את העשיר, כחרף עין קפצו הוא והרכב מהכרכרה ופנו

לעזר להעניח לצואת הסוס הפכו את העלה ואספו כל הצורות, הכפרי חזרה לו. אך העשיר לא הסתפק בכך, העלה את הכפרי אל כרכרתו המחפדת השקתו ונתן לו מזון להחיות נפשו וציוה לקשור את הסוס לכרכרה וחליכו עד לפתח ביתו, כשהעשיר נכנס בדירתו העלובה של הכפרי רבחין בילדיו ובחרז וחתחנתו ולחם, למראה הזאת נקרע לבו של העשיר וציא את ארנקו ושלף לו שיש מאת זחבים, ואמר לו: ראשית לך להאכיל את בני ביתך ולאחמ"כ קנה לך בית, ופתח לך עסק. העשיר לא המתין למילות של חדאה, ובלבו רחש רחש תודה לה' שיזמן לו מצהח שובה שיכזז.

חלפו שנים רבות ובא זמנו של העשיר להסתלק מן העולם, באו מלאכים לאלפים וכא הכריז על עבירות שעשה המנוח נפסק דינו של העשיר לגיהנום, הגיע מלאך מליץ זשור ושאל בקל גחל: כיצד אפשר להשליך לגיהנום אדם שהחיה עשירות נפשות ודרי נאמר "כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא", החליטו להניח זכויותיו וחובותיו על כף המאזניים ולא הספיק המצוות להכריע את הכף לטובה, מיהר המלאך להביא את הכפרי העני וכל הנפשות שהחיה והעלה והסס, ועדיין לא הכריעו את כף המצוות לטובה, אך המלאך המליץ לא אמר נואש, זמיהר להביא את כל הרפשו והטיט שנזבק להעלה והטילם אל תוך הכף, ואז סוף סוף כף הזכויות הכריעה את כף העביחות, ומיד נפסק דינו לנגן עדן...

ובזה סיים הרהק: השומע אתהר' מאיר, לעתים מסוגל רפשו של יחודים לחלץ מהגיהנום, ולמה לך לרתת לטן?

